

Kapelska valilnica izobražencev

Na Unescov dan smo obiskali devetletko na Kapeli. Ta med 38. osnovnimi šolami v Pomurju izstopa po inovativnosti; kreativnosti in motiviranosti učencev

BRANKO ŽUNEC

"Znanstvenica hočem biti," nam med obiskom "devetletke" na Kapeli na Unescovem dnevu pretekli torek (22. marca) zaupa šestošolka Martina iz Rožičkega Vrha. "Zanimajo me razni eksperimenti, živali, nora sem na mačke," pripoveduje.

Zgodba o tej talentirani učenci z veliko ročnih spretnosti pravi, da je izdelala petelina iz gline, ki ga bo njen oče lahko postavil na streho domače hiše. "No, ne vem, morda si bom do takrat še premislila," je dodala, ko smo bolj za šalo kot zares napovedali, da jo obiščemo; ko bo končala izobraževanje. Kapelska šola je valilnica izobražencev. Med nekdanjimi učenci je več kot deset doktorjev in doktoric znanosti.

To so veščine za življenje

"Bilo je nesteto vednih ur v podaljšanem bivanju, na igrišču, kjer smo se urili v disciplini, sodelovanju, vztrajnosti in natančnosti, skratka veščinah; ki jih je dobro ohranjati skozi življenje," se spominja nekdanji kapelski učenec doc. dr. Uroš Tkalec, ki znanstvenoraziskovalno deluje na mariborski Fakulteti za naravoslovje in matematiko, ljubljanski Medicinski fakulteti ter Inštitutu Jožefa Stefana v Ljubljani.

Na Osnovni šoli Kapela, ki je že desetletje med desetimi središči Unescove mreže ASPnet v Sloveniji, so na Unescov dan z naslovom Živimo skupaj pripravili več delavnic, v kapelsko središče je trenutno vključenih devet osnovnih šol in dve srednji šoli iz Pomurja.

V sodelovanju z društvom Pomelaj so učenci izdelovali velikonočne izdelke iz ličja, prostovoljke OZN so jim pokazale človekovo pravico do vode in pomen medkulturnega dialoga, profesorji in dijaki Srednje zdravstvene šole v Murski Soboti so jim prikazali nego telesa z naravno kozmetiko, izdelovali so pomladne dekoracije, gostili nekdanjega učenca, zdaj upokojenega generalmajorja dr. Alojza Šteinerja, izdelovali so hodulje ter rože iz odpadnih hladnih nogavic, obnovili so šolski zeliščni vrt.

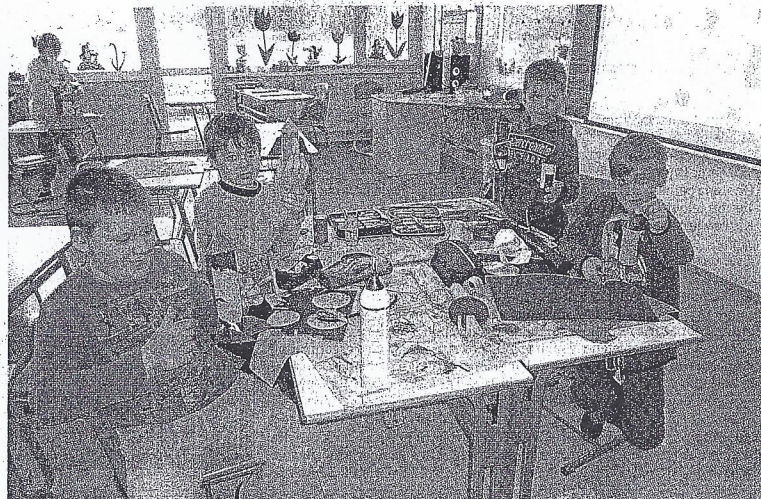
Šola s kar 212-letno tradicijo, ki jo v letošnjem šolskem letu obiskuje 159 učencev - to je zaradi neugodnih demografskih gibanj najmanj v zadnjem desetletju - uresničuje ideale Unesca, ki poudarjajo štiri Delorove stebre učenja za 21. stoletje: vedeti, delati, biti in živeti skupaj, kar je temelj vrednot in delovanja vseh Unescovih šol.

"Takih inovativnih, kreativnih in motivacijskih dejavnosti, s katerimi spodbujamo talente podeželskih otrok, ki so morda zaradi vztrajnosti v življenju bolj uspešni od vrstnikov iz mest, je 15 dni v šolskem letu," odgovori na naše vprašanje, zakaj je ta šola med 38. osnovnimi šolami v Pomurju po uspešnosti učencev v ospredju, od leta 2004 njena ravnateljica Anastazija Avsec, učiteljica kemije in biologije. "Učitelj športa je recimo samoiniciativno mentor pri izdelavi hodulj, učiteljica matematike je mentorica pri izdelovanju rož iz odpadnih hladnih nogavic in obnovi šolskega zeliščnega vrta," konkretnije pojasni ravnateljica ukvarjanje s "človeškim kapitalom" učencev. Navede, da učitelji med odkrivanjem tega bogastva v otrocih "izstopajo iz cone ugodja, kjer so z rutino in dolgotrajnim stažem doma".

Pamet, dana v genih

"Ker tudi sama učim, me vedno znova navdušujejo in navdihujejo bistri učenci iz preprostih družin, od staršev brez univerzitetne izobrazbe, a imajo njihovi otroci, kot bi dejal dr. Anton Trstenjak, pamet dano v gene," pravi Avsečeva. Že takrat, ko se je v Sloveniji začela uvajati devetletka in so tudi na Kapeli že zaznavali upad števila vpisanih otrok, so se začeli vključevati v številne projekte z namenom, da učencem poleg tistega, kar je predpisano z učnim načrtom, z razširjenim programom, ki ni obvezen, ponudijo nekaj več - kot dodano vrednost. Šola je vključena v mednarodne, evropske in državne, nacionalne projekte, kot sta Comenius in Unesco ter Zdrava in Ekošola.

"Ko sem se leta 1997 zaposlila v tej šoli med goricami, sem bila presenečena nad povezanostjo ali pripadnostjo in zaupanjem šoli učencev, nekdanjih učencev in staršev, kar gre pripisati

Rakete kapelskih učencev Foto: Branko ŽUNEC

Ravnateljica Anastazija Avsec
Foto: Branko ŽUNEC

*Stebri učenja:
vedeti, delati, biti
in živeti skupaj*

Bó šestošolka Martina (na sredini) morda znanstvenica? Foto: Branko ŽUNEC

Iz šolskih klopj do doktorata

Poleg Alojza Šteinerja in Uroša Tkaleca so se iz kapelskih šolskih klopj do doktorata znanosti prebili še Tomaž Domanjko (računalništvo in informatika), brata Franc (agronomija) in Feliks (tehnika) Klobasa, brat in setra Beno (ekonomija, poslovne vede) in Manja (mednarodne studije, politične in upravne vede) Klemencič, Maja Ivana Smodiš Škerl (veterina), Boštjan Sumak (računalništvo in informatika), Gorazd Tompa (živilstvo) in Tomaž Vavpotič (biotehnologija).

preprostem podeželskemu okolju, ki gre z nami z roko v roki, kar je temelj vsega, kar se dogaja pri nas," ocenjuje ravnateljica. "Manj je več," pravi, ko se udeleženci Unescovega dne, učenci, mentorji, gostje in drugi, po končanih delavnica družijo v večnamenskem prostoru, ki je tudi telovadnica.